בעזהשי"ת

צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה (ו ב).

ברש"י (ד"ה צו), **אין צו אלא לשון זרוז מיד ולדורות, אר"ש ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש בו חסרון כיס.** ויש להבין מה כוונתו בזה כי בכל מצוות יש חסרון כיס, הגם כי בעולה כולו כליל, אמנם בכל מצוות ובפרט בעמדינו בהכנת חג הפסח הבעל"ט וההוצאות החג עולה להון רב, ולמה מדייק כאן דייקא כי יש חסרון כיס, וצ"ב.

ויש לומר על פי דברי רביה"ק זלה"ה **בדברי יואל** (בפרשתן דף קכה) לפרש המדרש (רבה ב) שאלו תלמידיו את ר' יוסי בן קיסמא אימת בן דוד בא, אמר להם זאת תורת העולה, ע"כ, וצריך ביאור.

ופירוש בהקדם מש"כ בספה"ק **נועם אלימלך** (סוף פ' שמות ד"ה וישב משה) על הפסוק **ומאז באתי לדבר בשמך** (שמות ה) וז"ל, דהנה אנחנו בגלות המר הזה אשר בצרותינו לו צר וגלה השכינה עמנו, אין לנו לדאוג ולהתאונן אלא על גלות השכינה ולא לחשוב כלל על צרותינו כי אם על צער וגלות השכינה, ואלו היה מגמותנו וצערנו רק על צער השכינה, ולא על צערנו בודאי היינו נגאלים מיד, אך כי בשר אנחנו ובלתי אפשר לסבול לנו צרותינו ומכאובינו, לכן ארכו לנו הימים בעונינו הרבים בגלות המר, מחמת שאנו משתתפים צערינו עם צער השכינה ואנו חוששים על צערינו, ואלו היה צדיק אחד כנ"ל, היה מציל את כל העולם כולו מן הגלות.

ובזה מפרש, מה שאמר משה רבינו ע"ה, **ומאז באתי לדבר בשמך**, פירוש כל דבורי לא היה רק בעבור שמך הגדול והקדוש שהוא בגלות ולא בשביל גלותינו, והסימן וראי' שאמת אתי שכוונתי לא היה רק בעבור שמך הקדוש, כי אני רואה שפרעה **'הרע לעם הזה'**, שזה סימן לאדם הרוצה להוכיח את חבירו או לדבר דברי קדושה איך ידע שכוונתו ה' רק לשמים בלי מחשבה ופניה אחרת, אם רואה בדברו לפני אנשים שאינם מהוגנים והם כועסים על דבריו, בודאי היה דבריו בכוונה שלימה לשמים לבד, ובעזר השי"ת דבריו יעשו רושם. וזהו שאמר משה רבינו ע"ה, כל דברי ה' לשם שמים והא ראי' שפרעה **'הרע לעם הזה'**, ומאחר שהיו דברי רק למען קדושת שמך מן הראוי היה שיגאלו ישראל מיד, ומדוע **'הצל לא הצלת'**. עכדה"ק זיעוע"י.

ובזה פירוש רביז"ל דברי המדרש, **שאלו תלמידיו את ר"י בן קיסמא אימת בן דוד בא, השיב להם זאת תורת העולה,** פירוש כשם שהעולה קרבה כולה כליל לה' ואין חלק בה לבני אדם, כך אם יהי' צדיק אחד שתהיה כל מגמתו וצערו על גלות השכינה לבד, ולא יחשוב על צער בני אדם כלל, מיד תבא הגאולה. עכדה"ק.

וידוע מש"כ **הישמח משה** על דברי הגמרא (סנהדרין צז.) **אין בן דוד בא עד שתכלה פרוטה מן הכיס**, ומפרש כענין הנ"ל, שאין בן דוד בא עד שתכלה הפרטיות מן הכיס, שלא יצפו כל אחד ואחד להגאולה בשביל פרטיות שלו, רק שיחשבו כולם בשביל גלות השכינה הקדושה, וזהו עד שתכלה **'פרוטה מן הכיס'**, ואז יבא בן דוד ויגאלו מיד. עכדה"ק.

ובזה יובן דברי רשז"ל, **ביותר צריך הכתוב לזרז במקום שיש בו חסרון כיס,** שכמו שהעולה כולה כליל, כן צריך כל אחד ואחד, לבטל מחשבתו על פרטיות שלו ולחשוב רק על גלות השכינה ב"ה לבדו, וזהו מה שצריך הכתוב לזרז, במקום שיש 'חסרון' בכיס זה הלב, שאין כוונתו בלתי לה' לבדו, ויש להתפלל ולחקות להגאולה על גלות השכינה לבדו, ומיד תבא בן דוד בב"א.

❖ ❖ ❖

שבת הגדול.

יש לומר טעם למה נקרא שבת זו 'שבת הגדול'.

בהקדם דברי **הקדושת יום טוב** (סוף דרושים על שבת הגדול), **והביא שם את דברי הרב שלמה אלקבץ ז"ל והאלשי"ך** (שמות ל יג) בענין נתינת מחצית השקל, וז"ל, להורות את בני ישראל יחוס האחדות, שבל יעלה על לב איש מהם שהוא נפרד מחביריו, כי אם כל אחד אינו אלא חצי, ובהתחברו עם כל אחד ואחד מישראל נעשה שלם, על כן כל אחד יתן מחצית, עכ"ל.

והענין הוא כדאיתא בקידושין (מ:) לעולם יראה אדם את עצמו חציו חייב וחציו זכאי וכו', ירצה שהאדם אל יתגאה בעשרו בדעת ובתבונה בדרכי התורה, לחשוב בדעתו שהוא עובד את ה' יתברך ויוצא ידי חובתו ככל המוטל עליו, כי על ידי זה בניקל יוכל לבוא למדה מגונה של גאוה רח"ל. וגם כי באמת האדם אי אפשר לו להשלים את עבודתו כפי מה שמוטל עליו נגד אדון עולם יוצר כל היצורים.

ובזה מצינו טוב טעם **למה אין שוחטין את הפסח על היחיד**, והוא כאשר מצינו שהקפידה התורה הקדושה בנתינת מחצית השקל להורות את בני ישראל על כל אחד ואחד שהוא רק מחצה, ובהצטרפו עם עוד אחר אז הוא בשלימות האמיתי, כן הוא ממש בטעם אין שוחטין את הפסח על היחיד, כי היחיד לא יגיע לשום השלמה לולא ההצטרפות.

ובזה מפרש **שאלת בן הרשע ששואל מה העבודה הזאת 'לכם'** דייקא ברבים, ולא סגי לשחוט את הפסח על היחיד, כי הרשע המתגאה והמתנשא הוא שואל למה צריך להצטרף עם אנשים אחרים, כי ידמה לו שאני ואפסי ולמה יצטרך לאנשים אחרים, והיה כמשיב, **ואמרתם זבח פסח הוא 'לה'**', ר"ל לשם הוי"ה ב"ה שהוא מורה על ענוה יתירה, כמאמרם ז"ל (מגילה לא.) אמר רבי יוחנן בכל מקום שאתה מוצא גדולתו של הקב"ה שם אתה מוצא ענותנותו, ומבואר בספה"ק (כלי יקר פ' מקץ, מגלה עמוקות ואתחנן קע"ט) דידוע דהשם הוי"ה ב"ה הוא הגדול מכל השמות הקדושים, אמנם מספר אותיותיו, הגמטרי', הם המועט מאותיות של שארי השמות, ולכן גם האדם ידבק בדרכיו לאחוז במדת הענוה, ושלא להחזיק בדעתו כאלו הוא לבדו ובעצמו השלם והראש, ואינו צריך לשום אדם כלל, ועל המתגאה כבר אמרו ז"ל (סוטה ד:) כל המתגאה כאילו עובד ע"ז וכאלו כפר בעיקר, וזה שאמר המגיד, **ולפי שהוציא את עצמו מן 'הכלל'**, שאינו רוצה להיות עם הכלל, ומתגאה בעיניו כל כך, אם כן ממילא **כפר בעיקר**. עיי"ש דבריו הנחמדים באריכות.

ואפשר לומר עפ"ז כי כל ליל הסדר נתקן שהאדם יהי' בשפלות וענוות בעיניו, **ובאמת מצינו במאמר הזוהר שאומרים בליל הסדר** (פקודא בתר דא) שהקב"ה בעצמו מכניע את עצמו כביכול ויורד עם כל פמליא דלעילא לראות בעבודתם של בני ישראל בלילה הזה, ומצוה בליל הזה הזה לספר באזני בנך ובן בנך מה שעשה הקב"ה לאבותינו במצרים, ואפילו כלנו חכמים וכלנו נבונים מצוה עלינו לספר בנסי יציאת מצרים.

ובזה אפשר לפרש מאמר בעל ההגדה, **מעשה ברבי אלעזר בן עזריא וכו'**, שהתנאים הקדושים ישבו בבני ברק עם תלמידיהם וספרו ביציאת מצרים כל הלילה, **עד שאמרו תלמידיהם רבותינו הגיע זמן 'קריאת שמע של שחרית'**, הכוונה, קריאת שמע הוא יחוד שמו הגדול, שם הוי"ה המורה כי שם אתה מוצא ענותנותו, וזה עבודתינו בלילה הזה לדבק במדותיו ב"ה.

ובזה מובן מה שנקראת שבת זו **'שבת הגדול'**, כי בשבת זו נאמר (שמות יב ג), דברו אל כל עדת ישראל לאמר בעשר לחדש הזה ויקחו להם איש שה לבית אבת שה לבית, שצריך ליקח שה בשותפות עם אחרים, לרמז על מידת ענוה כנ"ל, שהאדם צריך לידע כי בעצמו אינו כלום רק בצירוף עם אחרים, ולזה קוראין שבת זו 'שבת הגדול', על שם שמו הגדול שם הוי"ה ברוך הוא, שמרמז על גודל ענוותנותו כביכול ב"ה.

ברכת מזל טוב

לחתני היקר מו"ה **ישראל שיפף** הי"ו

ולבנו נכדי היקר החתן תמים למעלות **וואלף** הי"ו

לרגל שמחת נשיאיו בשעטומ"צ

ויה"ר שהזיווג יעלה יפה ויזכו לבנות בית נאמן בישראל ולבני חיי ומזוני רויחי כל הימים ונזכה לראות רב נחת דקדושה מכל יוצ"ח עביאגו"צ בב"א

22רכת שבתא מבצ